

FAKTA SVEISERØYK INKL. SEKSVERDIG KROM

Selv om risikoen hovedsakelig er forbundet med sveising på rustfritt stål, gjelder klassifiseringen all sveiserøyk. Sveiser er et yrke som har vært forbundet med en 25-40 % økning i risiko for å få lungekreft. Sveiserøyk er internasjonalt klassifisert som gruppe 1 karsinogen for mennesker, som betyr en klar årsak til kreft hos mennesker.

Hvor risikoen oppstår

Eksponering for sveiserøyk forekommer i flere sektorer. For eksempel kan sveisere i metallindustrien, skipsverft, bygge- og anlegg og transport bli eksponert for sveiserøyk. Yrker er hovedsakelig sveisere og metallarbeidere.

Hvordan symptomer kan påvirke deg

Akutt eksponering for sveiserøyk- og gasser kan føre til øye-, nese- og halsirritasjon, svimmelhet og kvalme. Langvarig eksponering for sveiserøyk kan føre til lungeskade og ulike typer kreft som kreft i lunge, strupehode og urinveiene.

Mer om stoffet

Hvilken sveiseprosess som brukes vil påvirke type og mengde av farlige stoffer som finnes i sveiserøyken. Røyken som slippes ut ved sveising og varmeskjærende prosesser er en varierende blanding av giftige gasser og veldig fine partikler som kan pustes inn. Sammensetningen av sveiserøyken vil avhenge av tilsetningsmateriale, fyllmateriale og sveiseteknikk. Sveiseteknikker som genererer de høyeste mengder av kreftfremkallende stoffer er: TIG- sveising av rustfritt/syrefast materiale og MIG/MAG-sveising med bruk av massiv tråd og rørtråd.

Krom er en komponent i rustfritt stål, ikke-jernholdige legeringer, kromatbelegg og i noen forbruksvarer for sveising. Krom blir oksidert til seksverdig tilstand, krom (VI), under sveiseprosessen.

Røyk som inneholder krom (VI) er svært giftig og kan skade øyne, hud, nese, hals og lungene, og forårsake kreft.

Hva du kan gjøre

Sørge for at riktige eksponeringsmålinger blir gjennomført, slik at eksponeringsnivået er kjent når tiltak skal gjennomføres. Undersøk om arbeidstakere har tidlige symptomer.

Hvor stor risiko røyken utgjør vil avhenge av 3 faktorer: hvor giftig røyken er, hvor konsentrert røyken er og hvor lenge du puster inn røyk. Den beste løsningen er å minimere røyken ved å velge arbeidesteknikker og materialer som skaper så lite røyk som mulig. Ved sveising skal det i tillegg til allmennventilasjon også være prosessstilpasset ventilasjon som fjerner så mye som mulig av røyken ved kilden. Utendørs er riktig posisjonering (stående motvind) viktig.

Sveisere bør vite om farene materialene de arbeider med kan forårsake.

Les mer om varmt arbeid og sveiserøyk her:

<https://www.arbeidstilsynet.no/tema/kjemikalier/varmt-arbeid>

Referanser: HSE, IARC, OSHA, ARBEIDSTILSYNET